

PIEŅEMTIE TEKSTI

P8_TA(2016)0451

ES pievienošanās Stambulas konvencijai par vardarbības pret sievietēm novēršanu un apkarošanu

Eiropas Parlamenta 2016. gada 24. novembra rezolūcija par ES pievienošanos Stambulas konvencijai par vardarbības pret sievietēm novēršanu un apkarošanu (2016/2966(RSP))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2. pantu un 3. panta 3. punkta otro daļu un Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 8., 19., 157. un 216. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 21., 23., 24. un 25. pantu,
- ņemot vērā Pekinas deklarāciju un Rīcības platformu, kas tika pieņemta 1995. gada 15. septembra Ceturtajā pasaules konferencē par sieviešu tiesībām, kā arī noslēguma dokumentus, kas tika pieņemti ANO īpašajās sesijās “Pekina +5” (2000), “Pekina +10” (2005), “Pekina +15” (2010) un “Pekina +20” (2015),
- ņemot vērā ANO juridisko instrumentu noteikumus cilvēktiesību jomā, īpaši attiecībā uz sieviešu tiesībām, piemēram, ANO Statūtus, Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju, Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām, Starptautisko paktu par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām, Konvenciju par cīņu pret cilvēku tirdzniecību un prostitūcijas ekspluatēšanu no trešo personu puses, Konvenciju par jebkādas sieviešu diskriminācijas izskaušanu (*CEDAW*) un tās fakultatīvo protokolu, Konvenciju pret spīdzināšanu un citiem nežēlīgas, necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodīšanas veidiem, 1951. gada Konvenciju par bēgļu statusu un neizraidīšanas principu un Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām,
- ņemot vērā 11. panta 1. punkta d) apakšpunktu Konvencijā par jebkādas sieviešu diskriminācijas izskaušanu, ko 1979. gada 18. decembrī ANO Ģenerālā asambleja pieņēma ar Rezolūciju Nr. 34/180,
- ņemot vērā 2015. gada 9. jūnija rezolūciju par ES stratēģiju sieviešu un vīriešu

līdztiesībai laikposmam pēc 2015. gada¹,

- ņemot vērā Parlamenta 2009. gada 26. novembra rezolūciju par vardarbības pret sievietēm izskaušanu², 2011. gada 5. aprīļa rezolūciju par prioritātēm un pamatnostādņu izklāstu jaunai ES politikai vardarbības pret sievietēm apkarošanai³ un 2013. gada 6. februāra rezolūciju par ANO Sieviešu statusa komisijas 57. sesiju: visu veidu vardarbības pret sievietēm un meitenēm izskaušana un novēršana⁴,
- ņemot vērā 2014. gada 25. februāra rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par vardarbības pret sievietēm apkarošanu⁵,
- ņemot vērā Eiropas Dzimumu līdztiesības paktu (2011.–2020. gads), ko Eiropas Savienības Padome pieņēma 2011. gada martā,
- ņemot vērā ES pamatnostādnes saistībā ar vardarbību pret sievietēm un meitenēm un jebkādas pret viņām vērstas diskriminācijas apkarošanu,
- ņemot vērā Eiropas pievienotās vērtības novērtējumu⁶,
- ņemot vērā Tiesību, vienlīdzības un pilsonības programmu 2014.–2020. gadam,
- ņemot vērā Komisijas dienestu 2015. gada 3. decembra darba dokumentu *Strategic engagement for gender equality 2016–2019* (“Stratēģiska iesaiste dzimumu līdztiesības jomā 2016.–2019. gadam”) (SWD(2015)0278),
- ņemot vērā ES prezidentvalstu trijotnes (Nīderlande, Slovākija un Malta) 2015. gada 7. decembra deklarāciju par dzimumu līdztiesību,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras ziņojumu „Vardarbība pret sievietēm: ES mēroga apsekojums”, kas publicēts 2014. gada martā,
- ņemot vērā Direktīvu 2012/29/ES, ar ko nosaka noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimālos standartus⁷,
- ņemot vērā Direktīvu 2011/99/ES par Eiropas aizsardzības rīkojumu⁸ un Regulu (ES) Nr. 606/2013 par aizsardzības pasākumu savstarpēju atzīšanu civillietās⁹,
- ņemot vērā Direktīvu 2011/36/ES par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību¹⁰ un Direktīvu 2011/92/ES par seksuālas vardarbības pret bērniem, bērnu seksuālas izmantošanas un bērnu pornogrāfijas apkarošanu, un ar kuru aizstāj

¹ OV C 407, 4.11.2016., 2. lpp.

² OV C 285 E, 21.10.2010., 53. lpp.

³ OV C 296 E, 2.10.2012., 26. lpp.

⁴ OV C 24, 22.1.2016., 8. lpp.

⁵ Pieņemtie teksti, P7_TA(2014)0126.

⁶ PE 504.467.

⁷ OV L 315, 14.11.2012., 57. lpp.

⁸ OV L 338, 21.12.2011., 2. lpp.

⁹ OV L 181, 29.6.2013., 4. lpp.

¹⁰ OV L 101, 15.4.2011., 1. lpp.

Padomes Pamatlēmumu 2004/68/TI¹;

- ņemot vērā Eiropas Padomes Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu (Stambulas konvencija),
 - ņemot vērā Komisijas 2015. gada oktobra ceļvedi par iespējamu ES pievienošanos Stambulas konvencijai,
 - ņemot vērā Komisijas priekšlikumus Padomes lēmumam par to, lai Eiropas Savienības vārdā parakstītu un noslēgtu Eiropas Padomes Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu (COM(2016)0111 un COM(2016)0109),
 - ņemot vērā jautājumus Padomei un Komisijai par ES pievienošanos Stambulas konvencijai par vardarbības pret sievietēm novēršanu un apkarošanu (O-000121/2016 – B8-1805/2016 un O-000122/2016 – B8-1806/2016),
 - ņemot vērā Reglamenta 128. panta 5. punktu un 123. panta 2. punktu,
- A. tā kā dzimumu līdztiesība ir viena no ES pamatvērtībām, kura ir ietverta Līgumos un Pamattiesību hartā un kuru ES ir apņēmusies integrēt visās darbībās, un tā kā dzimumu līdztiesība ir būtiska kā stratēģiskais mērķis nolūkā sasniegt kopējos stratēģijas “Eiropa 2020” izaugsmes, nodarbinātības un sociālās iekļaušanas mērķus;
- B. tā kā tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi un nedrīskriminēšanu ir izšķirošas pamattiesības, kas atzītas Eiropas Savienības līgumos un kas dziļi sakņojas Eiropas sabiedrībā, ir nozīmīgas un tā kā šīs tiesības ir obligāti nepieciešamas tās tālākai attīstībai un ir vienlīdz jāīsteno likumdošanā, praksē, judikatūrā un reālajā dzīvē;
- C. tā kā Direktīvā 2012/29/ES, ar ko nosaka noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimālos standartus, ar dzimumu saistīta vardarbība ir definēta kā vardarbība, kas ir vērsta pret personu minētās personas dzimuma, dzimumidentitātes vai dzimuma izpausmes dēļ vai kas nesamērīgā pārsvarā skar konkrēta dzimuma personas; tā kā tas var radīt fizisku, seksuālu, emocionālu vai psiholoģisku kaitējumu vai ekonomiskus zaudējumus cietušajiem, vienlaikus ietekmējot viņu ģimenes, radniekus un sabiedrību kopumā; tā kā ar dzimumu saistīta vardarbība ir radikāla diskriminācijas forma un cietušo pamattiesību un brīvības pārkāpums, kas reizē ir gan dzimumu nevienlīdzības cēlonis, gan sekas; un tā kā vardarbība pret sievietēm un meitenēm izpaužas arī kā vardarbība tuvās attiecībās, seksuāla vardarbība (tostarp izvarošana, seksuāli uzbrukumi un uzmākšanās), cilvēku tirdzniecība, verdzība, tostarp jaunu veidu vardarbība pret sievietēm un meitenēm, izmantojot internetu, un dažāda veida kaitējoša prakse, piemēram, piespiedu laulības, sieviešu dzimumorgānu kropļošana un tā sauktie goda aizstāvēšanas noziegumi;
- D. tā kā vardarbība pret sievietēm un ar dzimumu saistīta vardarbība joprojām ir Eiropas Savienībā izplatītas parādības; tā kā Pamattiesību aģentūras 2014. gada pētījumā par vardarbību pret sievietēm, kā arī citos esošajos pētījumos tiek lēsts, ka viena trešdaļa no visām sievietēm Eiropā ir piedzīvojušas fizisku vai seksuālu vardarbību vismaz reizi savā pieauguša cilvēka dzīvē, 20 % jauno sieviešu (18–29 vecumā) ir saskārušās ar

¹ OV L 335, 17.12.2011., 1. lpp.

seksuālu uzmākšanos tiešsaistē, katra piektā sieviete (18 %) ir tikusi vajāta, katra divdesmitā sieviete ir tikusi izvarota un vairāk nekā katra desmitā ir cietusi no seksuālas vardarbības bez piekrišanas vai ar spēka pielietošanu; tā kā šis pētījums skaidro arī to, ka par lielāko daļu vardarbības gadījumu netiek ziņots nekādām iestādēm, un liecina par to, ka apsekojumiem par pakļaušanu netaisnībai ir būtiska nozīme līdzās administratīvajai statistikai, lai iegūtu pilnīgu priekšstatu par dažāda veida vardarbību pret sievietēm; un tā kā ir nepieciešami turpmāki pasākumi, lai mudinātu sievietes, kas ir cietušas no vardarbības, ziņot par savu pieredzi un meklēt palīdzību, un lai nodrošinātu, ka pakalpojumu sniedzēji var apmierināt cietušo vajadzības un informēt viņus par viņu tiesībām un pastāvošajiem atbalsta veidiem;

- E. tā kā saskaņā ar Eiropas pievienotās vērtības novērtējumu Eiropas Savienībai radītās gada izmaksas vardarbības pret sievietēm un ar dzimumu saistītas vardarbības dēļ 2011. gadā tika vērtētas EUR 228 miljardu apmērā (t. i., 1,8 % no ES IKP), no kuriem EUR 45 miljardus saņēma sabiedriskie un valsts dienesti un EUR 24 miljardi bija neiegūtie ekonomiskie rezultāti;
- F. tā kā Komisija savā dokumentā “Stratēģiska iesaiste dzimumu līdztiesības jomā 2016.–2019. gadam” uzsvēra, ka vardarbība pret sievietēm un ar dzimumu saistīta vardarbība, kas kaitē sieviešu veselībai un labklājībai, darba dzīvei un finansiālajai neatkarībai, kā arī ekonomikai, ir viena no galvenajām problēmām, kas jārisina, lai panāktu patiesu dzimumu līdztiesību;
- G. tā kā vardarbība pret sievietēm pārāk bieži tiek uzskatīta par privātu problēmu un pret to izturas pārāk iecietīgi; tā kā faktiski tas ir pamattiesību pārkāpums un smags noziegums, par ko ir jāpiemēro sods; tā kā ir jāizbeidz vainīgo personu nesodāmība, lai pārrautu to sieviešu un meiteņu klusēšanas un vientulības apburto loku, kas cietušas no vardarbības;
- H. tā kā vardarbību pret sievietēm un ar dzimumu saistītu vardarbību nav iespējams izskaust ar vienreizēju intervences pasākumu, taču ir iespējams ievērojami uzlabot izpratni un mazināt šādu vardarbību un tās radītās sekas, apvienojot dažādus ar infrastruktūru saistītus, juridiskus un tiesiskus pasākumus, tiesību piemērošanu, kultūras, izglītojošus un sociālus pasākumus, veselības aprūpi un citas ar pakalpojumiem saistītas darbības;
- I. tā kā tādu faktoru dēļ kā tautība, reliģija vai pārliecība, veselība, ģimenes stāvoklis, mājoklis, migrācijas statuss, vecums, invaliditāte, šķira, seksuālā orientācija, dzimuma identitāte un dzimuma izpausmes, sievietēm var būt īpašas vajadzības, viņas var būt vairāk pakļautas vairākkārtējai diskriminācijai un tādēļ viņām būtu jāpiešķir īpaša aizsardzība;
- J. tā kā tas, ka ir pieņemtas ES pamatnostādnes saistībā ar vardarbību pret sievietēm un meitenēm un jebkādas pret viņām vērstas diskriminācijas apkarošanu un ka ES Stratēģiskajā satvarā par cilvēktiesībām un rīcības plānā ir iekļauta īpaša nodaļa par sieviešu aizsardzību pret vardarbību saistībā ar dzimumu, parāda ES nepārprotamo politisko gribu risināt jautājumu par sieviešu tiesībām kā prioritāti un šajā jomā īstenot ilgtermiņa rīcību; tā kā cilvēktiesību politikas virzienu iekšējās un ārējās dimensijas saskaņošana dažreiz var atklāt plaisu starp vārdiem un rīcību;
- K. tā kā pilsoņi un iedzīvotāji Savienībā nav vienādi aizsargāti pret vardarbību saistībā ar dzimumu, jo nav vienotas sistēmas un dalībvalstīs ir spēkā atšķirīga politika un tiesību

akti, cita starpā, attiecībā uz pārkāpumu definīciju un tiesību aktu darbības jomu, tādēļ viņi ir mazāk aizsargāti pret vardarbību;

- L. tā kā Komisija 2016. gada 4. martā ierosināja ES pievienošanas Stambulas konvencijai, kas ir pirmais juridiski saistošais instruments vardarbības pret sievietēm novēršanai un apkarošanai starptautiskā līmenī;
- M. tā kā visas ES dalībvalstis ir parakstījušas konvenciju, taču tikai četrpadsmit no tām to ir ratificējušas;
- N. tā kā – ja netiks nodrošināta pienācīga konvencijas izpilde un netiks piešķirti atbilstoši finanšu līdzekļi un cilvēkresursi tam, lai novērstu un apkarotu vardarbību pret sievietēm un ar dzimumu saistītu vardarbību un aizsargātu cietušos, konvencijas ratifikācijai nebūs rezultātu;
- O. tā kā Stambulas konvencijas pamatā ir holistiska pieeja – tajā jautājumu par vardarbību pret sievietēm un meitenēm un ar dzimumu saistītu vardarbību risina no tādām dažādām perspektīvām kā novēršana, cīņa pret diskrimināciju, krimināltiesiski pasākumi nesodāmības novēršanai, cietušo aizsardzība un atbalsts viņiem, bērnu aizsardzība, sieviešu patvēruma meklētāju un bēgļu aizsardzība, kā arī labāka datu vākšana; tā kā šāda pieeja nozīmē integrētas politikas pieņemšanu, apvienojot dažādu jomu pasākumus, kurus vada vairākas ieinteresētās personas (tiesu, policijas un sociālās iestādes, NVO, vietējās un reģionālās apvienības, valdības utt.) visos pārvaldības līmeņos;
- P. tā kā Stambulas konvencija ir jauks nolīgums, kas ļauj ES un dalībvalstīm tai pievienoties vienlaicīgi, jo ES ir kompetences tādās jomās kā cietušo tiesības un aizsardzības rīkojumi, patvērumi un migrācija, kā arī tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās,
 1. atgādina, ka ar LES 2. pantu un Pamattiesību hartu Komisijai ir pienākums garantēt, veicināt un veikt pasākumus dzimumu līdztiesības uzlabošanai;
 2. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu parakstīt un noslēgt ES pievienošanas Stambulas konvencijai, bet pauž nožēlu par to, ka sarunas Padomē nevirzās tādā pašā tempā;
 3. uzsver, ka ES pievienošanās nodrošinās saskaņotu Eiropas tiesisko regulējumu, ar kuru novērst un apkarot vardarbību pret sievietēm un ar dzimumu saistītu vardarbību un aizsargāt vardarbībā cietušos; uzsver, ka tas nodrošinās ES iekšējās un ārējās politikas lielāku saskaņotību un efektivitāti, ES tiesību aktu, programmu un fondu, kas saistīti ar konvenciju, labāku uzraudzību, interpretāciju un īstenošanu un atbilstošāku un labāku salīdzināmo sadalīto datu vākšanu par vardarbību pret sievietēm un ar dzimumu saistītu vardarbību ES līmenī, un pastiprinās ES atbildību starptautiskā līmenī; turklāt uzsver, ka ES pievienošanās radīs jaunu politisko spiedienu dalībvalstīm ratificēt šo instrumentu;
 4. aicina Padomi un Komisiju paātrināt sarunas par Stambulas konvencijas parakstīšanu un noslēgšanu;
 5. atbalsta ES pievienošanas Stambulas konvencijai kopumā un bez ierunām;
 6. aicina Komisiju un Padomi nodrošināt, lai pēc ES pievienošanās Stambulas konvencijai Parlaments būtu pilnībā iesaistīts konvencijas uzraudzības procesā, kā paredzēts LESD

218. pantā;

7. atgādina, ka ES pievienošanās Stambulas konvencijai neatbrīvo dalībvalstis no konvencijas ratifikācijas valsts līmenī; tādēļ aicina visas dalībvalstis, kas vēl nav ratificējušas Stambulas konvenciju, to nekavējoties izdarīt;
8. aicina dalībvalstis nodrošināt pienācīgu konvencijas izpildi un piešķirt pietiekamus finanšu līdzekļus un cilvēkresursus, lai novērstu un apkarotu vardarbību pret sievietēm un ar dzimumu saistītu vardarbību un aizsargātu cietušos;
9. uzskata, ka ES centieniem izskaust vardarbību pret sievietēm un meitenēm ir jābūt daļai no visaptveroša plāna, ar kuru apkaro visa veida dzimumu nevienlīdzību; prasa izstrādāt ES stratēģiju vardarbības pret sievietēm un ar dzimumu saistītas vardarbības apkarošanai;
10. atkārtoti mudina Komisiju, tāpat kā tā tika mudināta 2014. gada 25. februāra rezolūcijā ar ieteikumiem vardarbības pret sievietēm apkarošanai, iesniegt tiesību aktu, kurš nodrošinātu saskaņotu sistēmu statistikas datu ieguvei un dalībvalstu pastiprinātu pieeju jebkāda veida vardarbības pret meitenēm un sievietēm un ar dzimumu saistītas vardarbības novēršanai un apkarošanai, padarot iespējamu vieglu piekļuvi tiesai;
11. aicina Padomi izmantot pārejas klauzulu, pieņemot vienprātīgu lēmumu, ar ko noteiktu, ka vardarbība pret sievietēm un meitenēm (un citu veidu ar dzimumu saistīta vardarbība) ir nozieguma veids, kā minēts LESD 83. panta 1. punktā;
12. atzīst pilsoniskās sabiedrības organizāciju svarīgāko darbu, novēršot un apkarojot vardarbību pret sievietēm un meitenēm un aizsargājot un atbalstot vardarbībā cietušos;
13. aicina dalībvalstis un ieinteresētās personas, kas sadarbojas ar Komisiju, sieviešu NVO un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, palīdzēt izplatīt informāciju par konvenciju, ES programmām un tajās pieejamo finansējumu vardarbības pret sievietēm apkarošanai un cietušo aizsardzībai;
14. aicina Komisiju un Padomi sadarboties ar Parlamentu, lai konstatētu dzimumu līdztiesības jomā panākto progresu, un aicina prezidentvalstu trijotni veikt būtiskus pasākumus, lai pildītu savas saistības šajā jomā; prasa ES augstākā līmeņa sanāksmē par dzimumu līdztiesību un sieviešu un meiteņu tiesībām uzņemties jaunas saistības;
15. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, dalībvalstu valdībām un Eiropas Padomes Parlamentārajai asamblejai.